ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε — 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1927 — ΑΡΙΘ 16

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἀγαπητοί μου φοιτηταί,

Θὰ ἔπρεπεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐκφράσω λύπην, διότι λυπηρὰ εἶνε ἡ ἀφορμὴ διὰ τὴν ὁποίαν σᾶς ἀποτείνω τὸν λόγον. Ἀλλ' εἶνε τόση ἡ εὐχαρίστησίς μου ἐκ τοῦ ὅτι, ἔστω καὶ ἐκ δυσαρέστων λόγων, λαμβάνω ἀφορμὴν νὰ ἀποτείνω τὸν λόγον πρὸς τὴν χρυσῆν νεότητα τῆς πατρίδος μας, ὥστε καὶ μόνον τοῦτο τὸ γεγονός, ὅτι ἔρχομαι ταύτην τὴν στιγμὴν εἰς ἄμεσον πρὸς ὑμᾶς ἐπικοινωνίαν, καὶ αὐτὴν τὴν θλῖψίν μου νὰ μεταβάλῃ εἰς χαράν. Διότι δὲν ἀποτείνεται πρὸς ὑμᾶς ἁπλῶς τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ὁ Πρωθιεράρχης· πρὸ παντὸς ἔρχεται νὰ σᾶς ὁμιλήσῃ ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μακρὰν ἐτῶν σειρὰν εὑρίσκετο πρὸς τὴν φοιτητικὴν νεολαίαν εἰς ἄμεσον ἀπό τε τῆς ἕδρας καὶ ἀπὸ τῆς ἄλλης πανεπιστημιακῆς δράσεως ἐπαφήν, τὴν ὁποίαν εἶνε εὐτυχὴς ὅτι συνεχίζει καὶ σήμερον ὁσάκις αἱ διοικητικαί του ἀσχολίαι τῷ ἐπιτρέπουν νὰ ἀνέρχεται τὴν πανεπιστημιακὴν ἕδραν καὶ νὰ εἴπῃ λόγον ἐπιστημονικῆς διδασκαλίας καὶ πατρικῆς νουθεσίας καὶ παραινέσεως πρὸς τὴν πολυφίλητον ἀκαδημαϊκὴν νεολαίαν.

Ἐπίμονοι δῆλα δὴ φῆμαι φέρουν μέχρις ἐμοῦ τὸ παράπονον, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, ὅτι εἰς τὰς φοιτητικὰς τάξεις φαίνεται ἀνεπτυγμένος θρησκευτικός τις σκεπτικισμός, μαρτυρῶν ὅτι ἡ θρησκεία δὲν ἔχει βαθείας τὰς ρίζας εἰς τοῦ φοιτητικοῦ κόσμου τὰς ψυχάς. Ἐπὶ πλέον πληροφοροῦμαι, ὅτι ἱκανοὶ ἐκ τῶν φοιτητῶν, παρασυρόμενοι ἀπὸ τὴν πολὺ παλαιὰν μέν ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων ζωηρῶς ἀνανεωθεῖσαν ἀθεϊστικὴν ἰδεολογίαν, οὐ μόνον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἀπώλεσαν τὴν πίστιν των πρὸς τὰς ὑψίστας καὶ αἰωνίας θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς ἀξίας, ἀλλὰ κα ἄλλους ἐκ τῶν συναδέλφων των προσπαθοῦν παντοιοτρόπως νὰ παρασύρουν εἰς τὰς ἀνατρεπτικὰς τῶν καθεστώτων ἰδέας. Τὸ γεγονὸς τοῦτο φερόμενον ὡς πραγματικὴ κατάστασις τῆς ἑλληνικῆς φοιτητικῆς νεολαίας, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὲ ἀφήσῃ ἀδιάφορον πρὸς ὑμᾶς ὄχι μόνον ὡς Ἱεράρχην, ἀλλὰ—καὶ πρὸ παντὸς—ὡς ἐπιστήμονα, ὡς μέλος ἐνεργὸν τῆς ἀκαδημαϊκῆς οἰκογενείας.

Ἡ τοιαύτη νοοτροπία τῆς ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης γαλουχουμένης νεολαίας δὲν εἶνε ἡ ἐπιστημονικῶς καὶ ἱστορικῶς καὶ πραγματικῶς πρέπουσα, δὲν ἔχει δηλ. ὑπὲρ ἑαυτῆς τὴν ἐ π ι σ τ η μ ο ν ι κ ὴ ν ἀλήθειαν, τὴν ὁποίαν διψοῦν τὰ γνήσια τέκνα τῆς ἐπιστήμης, οὔτε τὴν ἱ σ τ ο ρ ί α ν, οὐδὲ τὰ π ρ ά γ μ α τ α.

Καὶ εἶνε ἀσύστατος ἐ π ι σ τ η μ ο ν ι κ ῶ ς, διότι προέρχεται ἐξ ἀγνοίας ἢ ἐξ ἀτελοῦς γνώσεως. Δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπιστήμονα νὰ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ θρησκευτικοῦ γεγονότος, πολλῷ δὲ ὀλιγώτερον νὰ τηρῇ ἀρνητικὴν στάσιν πρὸς τὴν θρησκείαν, ἐὰν δὲν γνωρίσῃ ἀπὸ ὅλας του τὰς πλευρὰς ἐκεῖνο, περὶ οὗ ἀποφαίνεται καὶ τὸ ὁποῖον ἀρνεῖται. Διὰ νὰ εἶνε βάσιμος οἱαδήποτε κρίσις, τὴν ὁποίαν ἐπιστήμονος χείλη ἐκφέρουν, πρέπει νὰ προκύπτῃ ἀπὸ μελέτης καὶ ἐρεύνης πολυμεροῦς· ἐὰν δὲ διὰ πράγματα ἀσήμαντα διὰ τὸν πνευματικὸν καὶ τὸν ἠθικὸν τοῦ ἀνθρώπου κόσμον ἀπαιτῆται γνῶσις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλήρης, πόσῳ πληρεστέρα ἀπαιτεῖται διὰ τὸ θρησκευτικὸν φαινόμενον, περὶ τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἡ Φιλοσοφία ἀνέκαθεν καὶ μέχρι σήμερον ἀσχολεῖται ἐν τῷ προσώπῳ τῶν μεγαλυτέρων τῆς ἀνθρωπότητος μεγαλοφυϊῶν, ἀλλά, μάλιστα σήμερον, ἐπιστῆμαι ὅλαι αὐτοτελεῖς καταγίνονται, δι' αὐτὸ τοῦτο ἀκριβῶς, ὅτι δηλ. ἡ θρησκεία ἀποτελεῖ μίαν τῶν σπουδαιοτάτων καὶ τῶν μᾶλλον ἀξιοσπουδάστων ἐκδηλώσεων τῆς ἀ ν θ ρ ω π ί ν η ς φ ύ σ ε ω ς. Δὲν δύναμαι, κατὰ ταῦτα, νὰ ἐννοήσω, πῶς εἶνε δυνατὸν σοβαρῶς νὰ λεχθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν ἀώρων ἔτι ἐπιστημονικῶς φοιτητῶν ὑπάρχουν θρησκευτικοὶ σκεπτικισταί, ἢ—τὸ ἔτι ἀκαταληπτότερον—ἄθεοι καὶ ἄθρησκοι, ἤτοι μὲ γνώμας καὶ πεποιθήσεις ὄχι διαφόρους ἀπὸ τὰς κοινὰς καὶ ἐπιπολαίας καὶ ἀμαθεῖς τῶν οὐδέποτε εἰς τὸν ναὸν τῆς ἐπιστήμης εἰσελθόντων ἀμορφώτων καὶ ἡμιμαθῶν.

Ἀλλ' οἱ ἐκ τῶν φοιτητῶν θρησκευτικοὶ σκεπτικισταὶ ἐλέγχονται καὶ ὑπὸ τῆς ἱ σ τ ο ρ ί α ς πλανώμενοι: τῆς ἱστορίας τῶν λαῶν γενικῶς, καί, μερικώτερον, τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ἡ ἱστορία, ἡ γεωλογία, ἡ ἀρχαιολογία, ἡ ἐθνολογία, ἡ φιλολογία μαρτυροῦν, ὅτι ἡ θρησκευτικότης εἶνε ἔμφυτος εἰς τὸν ἄνθρωπον ἰδιότης, γνώρισμα εἰδικὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε καὶ οὐδαμοῦ ὑπῆρξε λαὸς μὴ θρησκεύων. Ὁ Κικέρων ἔγραφεν ὅτι ἐξ ὅλων τῶν ζῴων

μόνον ὁ ἄνθρωπος κέκτηται γνῶσιν περὶ τοῦ Θεοῦ, μεταξὺ δὲ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν οὐδεμία εἶνε τόσον βάρβαρος καὶ ἀγρία ὥστε νὰ μὴ λατρεύῃ Θεόν, καὶ ἂν ἔτι ἀγνοῇ ὁποῖός τις εἶνε οὗτος. Ὁ δὲ ἡμέτερος πολυπειρότατος Πλούταρχος ἔγραφεν ὅτι «εὕροις ἂν πόλεις ἀτειχίστους, ἀγραμμάτους, ἀβασιλεύτους, ἀοίκους, ἀχρημάτους, . . . ἀπείρους θεάτρων. . ., ἀνιέρου δὲ πόλεως καὶ ἀθέου, μὴ χρωμένης εὐχαῖς, μηδὲ ὅρκοις, μηδὲ μαντείαις, μηδὲ θυσίαις ἐπ' ἀγαθοῖς, μηδ' ἀποτροπαῖς κακῶν, οὐδεὶς ἐστιν οὐδ' ἔσται θεατής· ἀλλὰ πόλις ἂν μοι δοκεῖ μᾶλλον ἐδάφους χωρίς, ἢ πολιτεία, τῆς περὶ θεῶν δόξης ἀναιρεθείσης παντάπασι, σύστασιν λαβεῖν, ἢ λαβοῦσα τηρεῖσαι». Δὲν ὑπῆρξαν λαοὶ μὴ προσευχόμενοι. Οὐδὲ σήμερον ὑπάρχουν μὴ θρησκεύοντα ἔθνη οὐδὲ μεταξὺ τῶν ἐκφυλισθεισῶν ἀγρίων φυλῶν. Καὶ εἶνε τοῦτο κοινὴ μαρτυρία καὶ τῶν σπουδαιοτέρων νεωτέρων καὶ συγχρόνων ἐθνολόγων, ἀνθρωπολόγων, φυσιολόγων, γλωσσολόγων καὶ φιλολόγων, ὁποῖοι εἶνε οἱ Quatrefages Weitz, Wundt, Max Müller καὶ ἄλλοι πάμπολλοι. Οἱ ποιηταί, οἱ φιλόσοφοι καὶ οἱ πολικικοὶ ἄνδρες ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἀρχαιότητι καὶ παρεκίνουν εἰς προσευχὴν καὶ μετεῖχον τῶν προσευχῶν. Ὅταν ὁ Τηλέμαχος ἔφθασεν εἰς τὴν Πύλον πρὸς τὸν Νέστορα, ὁ πρῶτος λόγος τὸ ὁποῖον ὁ νεστορείδης Πεισίστρατος ἀπέτεινε πρὸς τοὺς ἀφιχθέντας ἦτο νὰ προσευχηθοῦν εἰς τὸν Θεόν, διότι «πάντες οἱ θνητοὶ ἔχουν ἀνάγκην τῶν θεῶν», ὁ δὲ Μελάγχθων χαρακτηρίζει αὐτὰς τὰς φράσεις ὡς τὰς ἀρίστας εἰς ὅλον τὸν Ὅμηρον. Ὁ Ξενοφῶν ἀναφέρει περὶ τοῦ Σωκράτους ὅτι «παντὸς ἔργου ἤρχετο μετὰ τῶν θεῶν». Ὁ Πλάτων ἐχαρακτήριζε τὴν προσευχὴν ὡς τὸ ἄριστον καὶ κάλλιστον δεῖγμα τοῦ ἐναρέτου ἀνθρώπου, ὁ δὲ Περικλῆς πρὶν νὰ ρητορεύσῃ πάντοτε τοὺς θεοὺς ἐπεκαλεῖτο. Σύγγραμμα ὁλόκληρον θὰ ἠδύνατο νὰ γραφῇ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλ' εἶνε ἀρκετὰ τὰ ὀλίγα ταῦτα καὶ ἐκ μόνης τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας, ὡς εἰς ἡμᾶς ἐγγυτέρας καὶ γνωστοτέρας.

Ἀλλὰ μήπως ἡ σύγχρονος ἐποχὴ διὰ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ συντελεσθεισῶν προόδων ἐξετόπισε τάχα τὴν θρησκείαν καὶ πρέπει αὕτη νὰ θεωρῆται σήμερον ἀναχρονισμὸς διὰ τὸν ἀνεπτυγμένον καὶ προοδευτικὸν ἄνθρωπον;

Ἀλλὰ αὐτὰ τὰ π ρ ά γ μ α τ α μαρτυροῦν περὶ τοῦ ἐναντίου. Πρῶτον, ἐφ' ὅσον αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις εἶνε θρησκευτική, ἡ θρησκευτικότης δὲν συνδυάζεται μὲ ὡρισμένην περίοδον τῆς ἀνθρωπίνης ἱστορίας, ἀλλ' ἀποτελοῦσα ἔμφυτον αὐτοῦ ἰδιότητα, ἤτοι οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς ψυχῆς του, εἶνε συνάναρχος μὲ τὸν ἄνθρωπον, εἶνε ἀχώριστος ἀπ' αὐτοῦ καθ' ὅλην τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ζωὴν ἐφ' ὅσον ἄνθρωπος θὰ ὑπάρχῃ. Δεύτερον χθὲς ἀκόμη τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος «Figaro» ἐρωτηθέντες οἱ ἄριστοι τῶν συγχρόνων ἐπιστημόνων τῶν ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ἀντιπροσωπευόντων τὰς θετικὰς καὶ πειραματικὰς ἐπιστήμας, ἔδωκαν περὶ τῶν ἁρμονικῶν σχέσεων θρησκείας καὶ ἐπιστήμης ἀπαντήσεις οὐχὶ διαφόρους καιρούς, ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἔδωκεν κατὰ διαφόρους ἀρχαιοτέρους καὶ νεωτέρους, ἡ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ μεγίστη πλειονότης τῶν μυστῶν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ ἡ ἀπάντησις αὕτη πάντοτε καὶ ἀνελλιπῶς ἦτο καὶ εἶνε μία καὶ ἡ αὐτή: ὅτι, δῆλα δή, μηδεμιᾶς ἀντιθέσεως καὶ συγκρούσεως ὑπαρχούσης μεταξὺ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ τῆς θετικῆς ἐπιστήμης, αἱ συντελεσθεῖσαι πρόοδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ὄχι μόνον δὲν ἐξετόπισαν τὴν θρησκευτικὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας μάλιστα καὶ ἐνισχύουσιν αὐτό. Μηχανικοί, ὅπως ὁ Fichot, φυσιολόγοι ὡς ὁ Bouvier, γεωλόγοι, ἀγρονόμοι, μαθηματικοί, χημικοὶ κλπ. ὁποῖοι οἱ Haton de la Goupillière, Barrois, Puiseux, Poincaré, Georges Claude, Blondel κλ., πάντες ἀκαδημαϊκοὶ φυσιοδίφαι σ ύ γ χ ρ ο ν ο ι, ἀποφαίνονται διαρρήδην ὄχι μόνον ὑπὲρ τοῦ συμβιβαστοῦ τῆς Θρησκείας καὶ τῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ὅτι «τὸ ἐπιστημονικὸν πνεῦμα προδιαθέτει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος», ὅτι «ἡ θρησκεία εὐνοεῖ τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας» καὶ ὅτι «ἡ θρησκεία εἶνε ἀπαραίτητος προϋπόθεσις μιᾶς ὑψηλοτέρας ἠθικῆς ζωῆς». Ὄχι μόνον, λοιπόν, δὲν εἶνε ἀναχρονισμὸς σήμερον ἡ θρησκευτικότης, ἀλλὰ καί, κατ' αὐτὴν τὴν γενικὴν ἐ π ι σ τ η μ ο ν ι κ ὴ ν σ υ ν ε ί δ η σ ι ν καὶ π ε π ο ί θ η σ ι ν, πρέπει νὰ ἐκδηλῶται σήμερον κατ' εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν ἀκμὴν τῶν ἐπιστημῶν.

Καὶ πράγματι ἐκδηλοῦται. Ἐκδηλοῦται, ἰδίως μεταπολεμικῶς, εἰς μίαν τεραστίαν παγκόσμιον ἀναζωπύρωσιν τῶν προπολεμικῶς ἀμεληθεισῶν καὶ παροραθεισῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν. Ἐὰν θελήσητε, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, νὰ παρακολουθήσητε τὴν ἔντονον ζύμωσιν, ἡ ὁποία συνελεῖται εἰς ὁλόκληρον τὸν ἔξω τῆς Ἑλλάδος κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἔσω αὐτῆς, θὰ πεισθῆτε ὅτι ἀπὸ τοὺς θηραυροὺς τῆς ἀναθερμανθείσης θρησκευτικότητος ἐκπηδᾷ διηνεκῶς μέγας καὶ βαθὺς πλοῦτος νέας ζωῆς. Πληθώρα ὀργανώσεων συγκροτεῖται, ὁλόκληρος ὁ ἐνσυνείδητος καὶ εἰλικρινὴς χριστιανικὸς κόσμος ἀνασυντάσσεται, ἀνεξάντλητοι, ἀνυπολόγιστοι δυνάμεις ἐκδαπανῶνται ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς θρησκείας ἀπὸ τοὺς εὐγενεστέρους τῶν δύο κόσμων παράγοντας διὰ νὰ ἀνακαινίσουν τὴν ζωὴν τῶν λαῶν ἐπὶ βάσεων ἠθικῶν καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὑψίστων ἰδανικῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Συχνὰ ἀκούομεν καὶ ἀναγινώσκομεν, ὅτι τὰ ἰδανικὰ αὐτὰ καὶ αἱ μέχρι σήμερον παραδεδεγμέναι θρησκευτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἀξίαι τείνουν δῆθεν νὰ ἐκτοπισθοῦν καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ ἄλλων καλλιτέρων τάχα ἀξιῶν. Δι' ἐμὲ ἡ κρίσις αὕτη εἶνε ἐπιπολαία ἐκ πλάνης προερχομένη.

Εἶνε ἀληθὲς δηλ. ὅτι κῦμα ὑλισμοῦ, κῦμα ἀνηθικότητος, καὶ διάφορα ἄλλα παρεμφερῆ κύματα τείνουν νὰ κατακλύσουν τὰς κοινωνίας κατὰ τοὺς τελευταίους χρό-

νους. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι τὰ κύματα ταῦτα τῆς χυδαιότητος ἴσχυσαν νὰ παρασύρουν εἰς ἠρειπωμένα τάχα ναυάγια τὰ ὡραιότερα καὶ εὐγενέστερα καὶ αἰώνια ἰδανικά. Ἡ τρικυμία τοῦ πολέμου, μέχρι πυθμένος συνταράξασα τὸν κοινωνικὸν ὠκεανόν, κατὰ φυσικὸν λόγον ἀνήγαγεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς ἀφανείας ὅ,τι ῥυπαρὸν καὶ ἀκάθαρτον καὶ κατώτερον καὶ χυδαῖον εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐπιφάνειαν· ἀλλ' εἶνε προφανὲς ὅτι τοῦτο εἶνε προσωρινόν· κατὰ τοὺς νόμους τοὺς φυσικούς, τοὺς πνευματικοὺς καὶ τοὺς ἠθικούς, ἀφοῦ αἰωρηθῇ ἐπί τινα χρόνον πᾶσα αὕτη τῆς ἰλύος ἡ ὑλιστικὴ χυδαιότης, θὰ καταπέσῃ πάλιν εἰς τὴν φυσικήν της κοίτην, εἰς τὸν πυθμένα. Τὸ πρόβλημα εἶνε πῶς νὰ βυθισθῇ τὸ ταχύτερον· πρὸς τοῦτο δ' ἀκριβῶς συνασπίζεται εἰς συνεργασίαν ὅ,τι εὐγενὲς καὶ ὑψηλὸν εἰς πᾶσαν κοινωνίαν ὑπάρχει, διὰ νὰ ἀποκατασταθοῦν εἰς τὴν θέσιν των ὡς κινητήριοι παράγοντες, ὡς πυξίδες τῆς ζωῆς καὶ ὡς ἀπώτατοι καὶ μόνοι σκοποί της τὰ μεγάλα πνευματικά, θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἰδεώδη.

Ἡ ἡλικία σας καὶ ἡ θέσις, ἀγαπητοὶ φοιτηταί, σᾶς θέλει πρωτοβούλους εἰς ὅ,τι τὸ ἔθνος καὶ ὁ λαός μας ἀνέκαθεν ἐθώπευσε καὶ περιέπει ὡς τὰ εὐγενέστερα καὶ ὑψηλότερα τοῦ Γένους μας ἰνδάλματα. Εἰς τὰς νεαράς σας καρδίας εἶνε φυσικὸν νὰ εὑρίσκῃ ἀπήχησιν ὅ,τι εὐγενές, ὑψηλόν, ὡραῖον καὶ ἀγαθόν, ἡ δὲ θέσις σας εἰς τὸ Ἀνώτατον τοῦ Ἔθνους Πανδιδακτήριον σᾶς δίδει τὸν πρῶτον λόγον εἰς τὰς τάξεις τῆς πανελληνίου νεολαίας, διότι εἴσθε ἡ ἰθύνουσα νεολαία καὶ αὔριον θὰ καταστῆτε ἡ ἰθύνουσα κοινωνικὴ τάξις. Ἐνθουσιάζεσθε εἰς τὰς εὐγενεῖς ἰδέας· καὶ σᾶς ἐπαινῶ· ἀλλὰ πρέπει καὶ νὰ ὀργίζεσθε κατὰ παντὸς παραποιοῦντος καὶ κυβδηλεύοντος ὅ,τι ἀποτελεῖ τὸ παλλάδιον τῶν εὐγενῶν ψυχῶν πρὸς σκοποὺς ἰδιοτελοῦς ἐκμεταλλεύσεως καὶ μὲ ἀποτελέσματα ὀλέθρια καὶ εἰς τὰ ἄτομα, καὶ εἰς τὸ σύνολον. Εἶ ε ὕβρις εἰς τὴν ἰδεολόγον σας ἡλικίαν νὰ σύρεται ἐπὶ τῆς ὕλης, χαμαί, ἀντὶ νὰ ἀτενίζῃ πρὸς τὰ ὑψηλά, πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ ἀληθοῦς, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ὡραίου, ὅπου σᾶς ὁδηγεῖ ἡ θρησκεία τῶν πατέρων σας καὶ αἱ ἐπιστῆμαι, διὰ τῶν ὁποίων σᾶς γαλουχεῖ τὸ Πανεπιστήμιον. Εἰς πάσας τὰς χώρας ἡ φοιτητικὴ νεολαία εἶνε ἡ πρώτη συγκινουμένη ὑπὲρ τῶν αἰωνίων καὶ ὑψίστων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν, αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴν καρδίαν τοῦ ἔθνους, αὐτὴ πρώτη ὠτακουστεῖ τοὺς παλμούς του, αὐτὴ πρώτη συγκινεῖται καὶ ἐνθουσιᾷ, καὶ ἀπὸ αὐτὴν μεταδίδονται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὰ ῥίγη τοῦ εὐγενοῦς ἐνθουσιασμοῦ. Τὸ ἔθνος μας ἐμεγαλούργει πάντοτε ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς θρησκείας, διότι ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῆς θρησκευτικότητος ἐκπηγάζουν αἱ εὐγενέστεραι τῶν ἐξορμήσεων καὶ τὰ ἁγιώτερα τῶν ἰδανικῶν. Πόσην χαίρω χαρὰν βλέπων πολλάκις εἰς τὰς συγκεντρώσεις ἠθικοθρησκευτικῶν καὶ χριστιανικοκοινωνικῶν σωματείων ἀρκετοὺς ἐκ τῶν συναδέλφων σας, μετὰ ζήλου παρακολουθοῦντας μίαν σπουδαίαν παρ' ἡμῖν ἀναγλαστικὴν τῆς κοινωνίας κίνησιν, καὶ φιλοδοξοῦντας νὰ καταστοῦν ἐκ τῶν οἰκοδόμων της καὶ δημιουργῶν! Ἰδοὺ στάδιον εὐγενοῦς δράσεως· καὶ σᾶς παρακαλῶ ὡς Ἱεράρχης, ὡς πατὴρ ὡς ἐπιστήμων καὶ ὡς διδάσκαλος, νὰ ἔλθητε νὰ μᾶς δώσητε τὴν πρὸς τὰ πραγματικὰ ἰδεώδη ὁρμήν σας, τὸ ἁγνόν σας αἴσθημα, τὸν ἅγιον ἐνθουσιασμόν σας, τὴν ζωτικότητα τὴν νεανικήν, νὰ γείνετε μεθ' ἡμῶν οἰκοδόμοι τοῦ λαοῦ μας, δημιουργοὶ μιᾶς ἀνωτέρας κοινωνίας, πλάσται ψυχῶν, σωτῆρες Ἑλλήνων. Ὢ ἂν ἐγνωρίζετε πόσην ἀνάγκην ὑμῶν ἔχει ὁ λαὸς ὁ ἑλληνικὸς καὶ πόσον φῶς καὶ θάλπος ἀγαλλιάσεως θὰ χύσητε καὶ εἰς τὰς ἰδικάς σας ψυχὰς καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πλησίον σας!

Εὔχομαι πάντας ὑμᾶς πατρικῶς.

† *Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν* ***ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ***

Η ΑΘΕΪΑ ΚΑΙ Ο ΥΛΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΣΥΓΧΡΟΝΙΣΤΟΙ ΘΕΩΡΙΑΙ

Γ'.

5ον Ἡ λύσις τοῦ θεολογικοῦ προβλήματος.

Πέραν δὲ τῆς ἀκλονήτου ταύτης ἀληθείας μόνον ***πιθαναὶ*** ἐκδοχαὶ ὀφείλουν καὶ δύνανται νὰ ἐξενεχθοῦν, ἐάν τις δὲν θέλῃ νὰ καταλίπῃ τὸ ἔδαφος τῆς ἐπιστημονικῆς φιλοσοφίας. Ἀφοῦ δηλονότι ἡ ἀποδοχὴ θείας ἀνωτάτης ἀρχῆς, Θεοῦ ἐν γένει, εἶναι ἀναπόφευκτος, πῶς πρέπει νὰ νοήσῃ τις τὸ θεῖον τοῦτο, δὲν δύναται νὰ ἀποδειχθῇ, ἀλλὰ μόνον μὲ μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμὸν πιθανότητος νὰ π ι σ τ ε υ θ ῇ. Αἱ δὲ κύριαι πιθαναὶ θεωρίαι περὶ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἐν γένει, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὀφείλει τις νὰ ἐκλέξῃ, εἶναι δύο, αἱ ἑξῆς: ἢ ὑπάρχει δηλαδὴ ἡ τοῦ παντὸς αἰτία πλησίον τοῦ ἔργου του, ἢ ὑπάρχει ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ ἔργου του, τοῦ κόσμου δηλαδή. Τὴν μὲν πρώτην γνώμην ἀσπάζεται ἡ ***δημιουργικὴ θεοκρατία,*** τὴν δὲ δευτέραν ἡ ***ἀπορροϊκὴ θεοκρατία,*** ἥτις κακῶς καλεῖται πολλάκις πανθεΐα· διότι ἡ ἀπορροϊκὴ αὕτη θεοκρατία παραδέχεται, ὅτι ἡ τοῦ παντὸς αἰτία εἶναί τι ἰδιαίτερον καίτοι ὑπάρχει μόνον ὡς ἡ ἑκάστοτε νῦν δὲ ὑφισταμένη τοῦ κόσμου φάσις· ἔχει δὲ συγχρόνως τὴν δύναμιν διὰ πάσας τὰς μελλούσας φάσεις καὶ περιβάλλεται τρόπον τινὰ μόνον ὑπὸ τῆς ἑκάστοτε ὑπαρχούσης φάσεως.

Κατὰ τὴν δημιουργικὴν θεοκρατίαν ἡ σχέσις τοῦ

Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον νοεῖται ἀνάλογος πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἔργον αὐτοῦ. Κατὰ δὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἀπορροῆς δύναταί τις νὰ ὑποθέσῃ ἢ ὅτι ὁ Θεὸς κεκτημένος οὐσίαν τινὰ κατ' ἀνάγκην διαπλάσσει περὶ ἑαυτὸν τὰς φάσεις τοῦ κόσμου ἢ ὅτι (ὡς ὁ «Dieu se fait» τοῦ Bergson) ἐλευθέρως προθέτει εἰς ἑαυτὸν μέρη τοῦ εἶναί του.

Τοιαῦτα διανοήματα περὶ τοῦ ὑψίστου μεταφυσικοῦ θεολογικοῦ ζητήματος παρέχει ἡ νέα θεωρία τῆς ζωτικῆς ἀρχῆς, ὁ ἱδρυτὴς τῆς ὁποίας Driesch ἀποφεύγει νὰ ἀποφανθῇ ὁριστικῶς, ὑπὲρ τίνος μορφῆς τῆς θεοκρατίας τάσσεται αὐτός, ἀφίνει δὲ μόνον νὰ ὑπονοηθῇ πως, ὅτι κλίνει μᾶλλον πρὸς τὴν πρώτην.

Δὲν θὰ ἦτο δέ, ὡς νομίζομεν, περιττὸν νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὴν περὶ τοῦ ζητήματος ἡμῶν ῥητὴν γνώμην ἀνδρὸς φιλοσοφοῦντος, ὡσαύτως ἐκ τῶν συγχρόνων μὲ ἡμᾶς, προελθόντος δὲ εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἐκ τῆς ψυχολογίας. Ὁ W. Stern ἐν τῷ φιλοσοφικῷ αὐτοῦ συστήματι γράφει τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἱεραρχία τῶν προσώπων ἔχει ἓν ἀνώτατον καὶ ἓν κατώτατον ὅριον. Τὸ μὲν ἀνώτατον εἶναι τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ πάντα τὰ λοιπὰ πρόσωπα, αὐτὸ δὲ δὲν εἶναι πλέον μέρος ἀνωτέρου τινὸς προσώπου: τὸ ἀνώτατον δηλαδὴ πρόσωπον εἶναι τὸ ***ἀπόλυτον πρόσωπον ἢ ὁ Θεός***. Τὸ κατώτατον ὅριον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὄν, τὸ ὁποῖον εἶναι μόνον ἢ τὸ περιεχόμενον ὑπερκειμένων προσώπων, δηλαδὴ ***τὸ ἀπόλυτον πρᾶγμα***, ἢ ***ἡ ὕλη καθ' ἑαυτήν***. Ἀμφότερα τὰ ὅρια ταῦτα εἶναι ἀναπόφευκτα αἰτήματα... Οὕτως ἡ ἱεραρχία τῶν ὑπερκειμένων τοῦ ἀνθρώπου μονάδων πρὸς τὰ ἄνω λήγει μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ θείου παντὸς καὶ δὴ οὐχὶ ὡς ἀψύχου παντὸς ἀγομένου ὑπ' ἀφῃρημένων νόμων, ἀλλ' ***ὡς πραγματικοῦ θείου καθολικοῦ προσώπου***, τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλει ὡς νόμους εἰς πᾶν τὸ ὑπάρχον τοὺς σκοποὺς αὐτοῦ καὶ τὸ ὁποῖον παρέχει εἰς τὸν κόσμον ἐν τῇ δημιουργικῇ αὐτοῦ αὐταναπτυξίᾳ αἰωνίαν τάσιν πρὸς τελειοποίησιν».(W. Stenrn bie menschliche Persönlichkeit, 3η ἔκδ. 1923).

Τὰ θεολογικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐθίξαμεν ἀνωτέρω καὶ ἐκ τῶν ὁποίων παράγονται πολλὰ ἄλλα δευτερευούσης σημασίας, ἀνευρίσκονται εἰς ἁπάσας τὰς θρησκείας περιβεβλημένα μυθολογικὴν ἢ δογματικὴν μορφήν· διότι πᾶς μῦθος καὶ πᾶν δόγμα εἶναι, περικεκαλυμμένη βέβαια, ἀπόπειρα λύσεως τῶν προβλημάτων τούτων. Αἱ δὲ ἀπόπειραι αὗται εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολὺ καλύτεραι καὶ ἐπιτυχέστεραι ἀπὸ πολλὰς θεωρίας, αἱ ὁποῖαι ἐμφανίζονται μὲ τὴν ἀξίωσιν, ὅτι εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐπιστημονικαί, καὶ αἱ ὁποῖαι ὅλως μονομερῶς ἐπιχειροῦν τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑψίστων τούτων προβλημάτων (Driesch 1925). Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν δὲ ταύτην εἶπέ ποτε ὁ Uexküll, ὅτι ἡ ψυχοκρατία τῶν ἀπολιτίστων εἰς βιολογικὰ ζητήματα προσεγγίζει πολὺ περισσότερον εἰς τὴν ἀλήθειαν παρὰ ἡ νεωτέρα μηχανικὴ θεωρία.

Ἡ παρελθοῦσα εἰκοσιπενταετία τοῦ παρόντος 20οῦ αἰῶνος παρήγαγε μέγα πλῆθος γνώσεων, αἱ ὁποῖαι ὄχι μόνον ἐπλούτισαν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ῥιζῶν αὐτῆς μετέβαλον τὴν περὶ τοῦ κόσμου καὶ περὶ τῆς ζωῆς θεωρίαν, ἡ ὁποία εἰς ἀναρίθμητα συγγράμματα ἀποτεθειμένη ἀπολύτως σχεδὸν ἐδέσποζε περὶ τὸ τέλος τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ πραγματικότης σήμερον φαίνεται εἰς ἡμᾶς διάφορος ἢ εἰς τὴν γενεάν, ἡ ὁποία προηγεῖται ἡμῶν. Ἡ ἐποχή, εἰς τὴν ὁποίαν ζῶμεν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τοῦδε ἀνθυλιστική, διαρχικὴ καὶ θεοκρατική· πανταχοῦ δὲ ἀναγνωρίζεται ὡς ἡ ὑψίστη ἠθικότης ἡ κατανίκησις τοῦ εἰς ὑλικὰς ἀπολαύσεις καὶ εἰς τὴν κτῆσιν δυνάμεως ἀποβλέποντος ἐγωϊσμοῦ. Ἀλλ' ἐὰν μέγα πλῆθος αὐτοκαλουμένων νεωτεριστῶν καὶ συγχρονισμένων ἐπιστημόνων καὶ λαϊκῶν καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν κατέχεται εἰσέτι ὑπὸ πρακτικοῦ κυρίως, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπὸ θεωρητικοῦ τινος ὑλισμοῦ, τοῦτο συμβαίνει οὐχὶ παραδόξως· διότι τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης καὶ δὴ τὰ κατ' ἐξοχὴν ἀφῃρημένα, τὰ ὕψιστα, μόνον μετὰ πάροδον χρόνου πολλοῦ ἀπὸ τῆς γενέσεως αὐτῶν κατέρχονται εἰς τὸν εὐρύτερον κύκλον τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν λαϊκῶν. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο παρατηρεῖται καὶ μὲ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ὑλισμοῦ. Ἐκ τῆς ἱκανότητος καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεταγμένων νὰ διαφωτίζουν τὸ κοινὸν περὶ τῆς ἀληθείας ἐξαρτᾶται τὸ μῆκος τοῦ χρόνου, καθ' ὃν αἱ προσπάθειαι πρὸς ἐκβολὴν τῶν θεωριῶν τοῦ ὑλισμοῦ αἵτινες δύνανται νὰ ἐπιφέρουν ἀνυπολογίστους καὶ ἀνεπανορθώτους βλάβας, ἰδίᾳ εἰς μικρὰ ἔθνη, θέλουν στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἡ νεολαία ἡμῶν, ἐὰν μὴ ὑποστῇ κυρίως τὴν ***πρακτικὴν*** τοῦ ὑλισμοῦ ἐπήρειαν, θὰ δυνηθῇ ἀνδρωθεῖσα νὰ παλαίσῃ ἐπιτυχῶς πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς ἀρξαμένης νὰ νοσῇ σοβαρῶς κοινωνίας ἰδίᾳ τῶν μεγάλων πόλεων ἡμῶν.

Μ. Σ. ΚΑΛΛΙΑΦΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

	Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑωθινά	Ἦχοι
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	17	Κυριακὴ Ϛ΄ τῶν Νηστειῶν » τῶν Βαΐων	Κυριακὴ Ϛ΄ τῶν Νηστειῶν » τῶν Βαΐων	—	—
	24	Α΄ ΠΑΣΧΑ	Α΄ ΠΑΣΧΑ	—	—
ΜΑΪΟΣ	1	Κυρ. Β΄ Θωμᾶ	Β΄ Θωμᾶ	Α΄	α΄
	8	» Γ΄ Μυροφόρων	Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου	Δ΄	β΄
	5	» Δ΄ Παραλύτου	Δ΄ Παραλύτου	Ε΄	γ΄
	22	Ε΄ Σαμαρείτιδος	Ε΄ Σαμαρείτιδος	Ζ΄	δ΄
	29	ΣΤ΄ Τυφλοῦ	ΣΤ΄ Τυφλοῦ	Η΄	πλ. α

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχήν.

Ἀξίζει, πράγματι, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τῶν τὰ τῆς Πολιτείας παρ' ἡμῖν ἰθυνόντων εἰς χρονικόν τι τῆς ἐν Πολωνίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῷ φύλλῳ τούτῳ κατὰ τὸν οἰκεῖον τόπον ἀναγεγραμμένον. Ἐκ τῆς εἰδήσεως ταύτης θὰ πληροφορηθῶσιν οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ ἄνδρες ποίαν διαγωγὴν ἐπιδεικνύει ἑτερόδοξος κυβέρνησις πρὸς τὴν ἐν τῷ Κράτει θρησκευτικὴν μειονότητα, ὁποία παρουσιάζεται ἐν τῷ πολωνικῷ κατολικισμῷ τῶν 20 ἑκατομμυρίων ἡ ἐν Πολωνίᾳ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῶν πέντε ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων. Μόνον διότι ὁ πρωθιεράρχης ἀπεφάσισε νὰ ἀποδημήσῃ πρὸς μικρὸν ἐκ Πολωνίας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς αὐτοκεφάλου ἰδιότητος τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐν τῷ συστήματι τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οὐ μόνον κατὰ τὸν ἐπισημότερον τρόπον ἀπεδόθησαν αὐτῷ μεγάλαι τιμαί, ἀλλὰ καὶ προσέδωκαν τὴν προσήκουσαν προσοχὴν εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ταξειδίου, προσεκολλήθησαν δ' εἰς τὴν συνοδείαν αὐτοῦ δύο ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων τῆς Πολωνικῆς Δημοκρατίας. Καθ' ἅπασαν τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου διὰ πᾶσαν λεπτομέρειαν αὐτοῦ αὐθωρεὶ διαβιβάζονται λεπτομερῆ τηλεγραφήματα πρὸς τὸν πολωνικὸν τύπον, ὁλόκληρος δ' ὁ ὀρθόδοξος πληθυσμὸς τῆς Πολωνίας καθίσταται ἐνήμερος τῶν διαβημάτων τοῦ πρωθιεράρχου αὐτοῦ καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀπονεμομένων ἑκασταχοῦ τιμῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Ταῦτα δὲ πάντα μερίμνῃ καὶ ἐπιμελείᾳ καὶ προθυμίᾳ αὐτῆς τῆς πολωνικῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὁποίαν καὶ ἄλλως ἔχει γνώμην περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πολιτικὸς τῆς Πολωνίας κόσμος θὰ λάβωμεν τὴν ἀφορμὴν νὰ σημειώσωμεν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων συνομιλιῶν, τὰς ὁποίας ἔσχεν ὁ Διευθυντὴς τῆς «Ἐκκλησίας» μετὰ τῶν μελῶν τῆς πολωνικῆς Ἀποστολῆς.

Διὰ τὴν ἱστορίαν.

Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» ὅσα περιέχονται ἐν τῷ περὶ τῆς Σμύρνης προσφάτῳ βιβλίῳ τοῦ ἐκεῖ ἀμερικανοῦ προξένου Χόρτον περὶ τοῦ μαρτυρίου τοῦ ἀειμνήστου ἐθνομάρτυρος μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσοστόμου, προσῆκον θεωροῦμεν νὰ συμπληρώσωμεν νιὰ τὴν ἱστορίαν ὅσα περὶ τῶν τελευταίων στιγμῶν αὐτοῦ ἀφηγεῖται αὐτόπτης μάρτυς, ἀποχαιρετίσας τὸν μάρτυρα ὀλίγας ὥρας πρὸ τοῦ θανάτου του, τῇ 27 Αὐγούστου 1922:

«Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ Σαββάτου ἐκείνου, περὶ ὥραν 6 ἢ 7 μ. μ. Τοῦρκος ἀξιωματικός, ἀνελθὼν εἰς τὴν Μητρόπολιν, διέταξε τὸν Μητροπολίτην νὰ μεταβῇ ἀμέσως παρὰ τῷ διοικητῇ Νουρεδδίν, διὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἀναμένοντος αὐτοκινήτου. Ἐν αὐτῷ ἤδη εὑρίσκοντο δύο ἐκ τῶν δημογερόντων, ὁ Νικόλ. Τσουρουκτζόγλου, παλαιὸς ἔγκριτος δικηγόρος, σπουδάσας ἐν Στρασβούργῳ, καὶ ὁ Κλημάνογλους—οἱ λοιποὶ δημογέροντες εἶχεν εὐτυχῶς ἀποκρυβῆ. Ἀνερχόμενος εἰς τὸ αὐτοκίνητον ὁ Μητροπολίτης ἠρώτησε τὸν ἀξιωματικόν, διατὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸ στρατιῶται ἔφερον τὰς λόγχας γυμνάς. «Διὰ να μὴ σᾶς κακοποιήσῃ ὁ λαὸς»—ἀπήντησεν ἀγερώχως ὁ ἀξιωματικός. Ὁ ὑπηρέτης τῆς Μητροπόλεως Θωμᾶς ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τὸν Μητροπολίτην, ὡς ἄλλοτε πάντοτε· ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπ' αὐτοῦ. Οὕτως ἐσώθη. Ὡς παρὰ πολλῶν ἄλλων ἔκτοτε ἤκουσα, οἱ μὲν δύο δημογέροντες, ὁδηγηθέντες εἰς τὸν μέγαν στρατῶνα ἀμέσως ἐτουφεκίσθησαν, ὁ δὲ Μητροπολίτης ἀμέσως ἐπίσης παρεδόθη εἰς τὸν πρὸ τοῦ Διοικητηρίου ἐπίτηδες συνηθροισμένον φανατικὸν τουρκικὸν ὄχλον. Ἐκεῖ δ' ἤρξατο τὸ μαρτύριον τοῦ μεγάλου ὄντως Ἕλληνος ἱεράρχου Χρυσοστόμου, ὅν, καθημαγμένον, τυφλωθέντα ἤδη, ὑβριζόμενον καὶ ἀσπλάγχνως βασανιζόμενον, ἔσυρον διὰ τῶν τουρκικῶν συνοικιῶν μέχρι τῆς λεγομένης πλατείας Τιρκιλίκ, ἔνθα Τουρκοκρὴς τις ὡς λέγεται, τὸ ἐπάγγελμα κρεοπώλης, εὐσπλαγχνισθεὶς τὸν μάρτυρα, ἀπέκοψεν ἐκ τῶν ὄπισθεν διὰ μαχαίρας τὸν τράχηλον αὐτοῦ».

Καὶ διὰ τὸν δυτικὸν Χριστιανισμόν.

Ἰδοὺ δὲ τί καὶ περὶ τῆς στάσεως τῶν εὐρωπαίων καὶ τῶν ἀμερικανῶν κατὰ τὴν τρομερὰν μικρασιατικὴν συμφορὰν ἀφηγεῖται ὁ τελευταῖος τῆς τότε Χριστιανικῆς Σμύρνης ἱστορικὸς Χόρτον: «ἐνῷ ἡ Σμύρνη

ἦτο μέσα εἰς τὰς φλόγας καὶ μυριάδες λαοῦ χριστιανικοῦ εὑρίσκοντο ἐν ἀπογνώσει εἰς τὴν προκυμαίαν καὶ πολλοὶ εἶχον πνιγῇ εἰς τὸν λιμένα ἀπὸ ἀνατραπείσας φορτηγίδας, ναύαρχος μεγάλης Δυνάμεως, κληθεὶς εἰς γεῦμα παρὰ συναδέλφου του, ἐδικαιολογήθη ἐπὶ τῷ ὅτι ἔφθασε δέκα λεπτὰ ἀργότερον, διότι εἰς τὴν ἕλικα τῆς βενζινακάτου του εἶχεν ἐμπλακῇ πτῶμα γυναικὸς ἐκ τῶν ἐπιπλεόντων γύρω ἀπὸ τὰ χριστιανικὰ πολεμικά !»

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος συνελθοῦσα τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν 11 τρ. μ., ὑπέγραψε τὸ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβληθὲν Ὑπόμνημα, ἐπικυρώσασα δὲ τὸ πρακτικὸν τῆς συνεδρίας διέκοψε τὰς ἐργασίας αὐτῆς. Τὸ Ὑπόμνημα ἀναφέρεται εἰς τὰ γενικὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας, εἰδικώτερον δὲ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κειμένων νόμων καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς καὶ εἰς τὴν λῆψιν μέτρων κατὰ τῆς ἐσχάτως ἐπικινδύνως ἐνταθείσης ξένης θρησκευτικῆς προπαγάνδας.

— Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ μάρτυρος Πατριάρχου Κ/πόλεως Γρηγορίου Ε΄ τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ, 10 τρ. μ., ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Μελετίου.

— Τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μεταβὰς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἐπέδωκεν εἰς τὸν Πρύτανιν κ. Β. Αἰγινήτην ἀντίτυπον τοῦ πρὸς τοὺς φοιτητὰς παραινετικοῦ γράμματος, ὅπερ καὶ ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ δημοσιεύεται καὶ συνεννοήθη μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς εἰς αὐτοὺς διανομῆς τῶν ἐκδοθεισῶν ἤδη χιλιάδων ἀντιτύπων.

— Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Κερκύρας ἀρχιμ. Παρθένιος Πολάκης ὡμίλησεν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Κερκύρας πρὸς μὲν τοὺς ἄνδρας κατὰ τὴν Κυριακὴν μετὰ τὴν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων α) ψυχολογία τῆς ἀπιστίας, β) ἁμαρτία καὶ σωτηρία γ) ἀπωλέσατε τὴν ψυχήν σας ; δ) το ἄλαλον πνεῦμα,ε) οἱ μεγάλοι καὶ οἱ μικροί. Πρὸς δὲ τὰς γυναῖκας καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τῶν Οἴκων τῆς Θεοτόκου ἐπὶ τῶν ἑξῆς θεμάτων α) ψυχολογία τοῦ χαρακτῆρος τῆς γυναικὸς β) ἡ ἀξία τοῦ χαρακτῆρος τῆς χριστιανῆς γυναικός, γ) ἡ γυνὴ καὶ ἡ κοινωνία δ) αἱ μωραὶ καὶ αἱ φρόνιμοι.

— Τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην, 12 τρ. μ., προερχόμενος ἐκ ΚΠόλεως ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ Μητροπολίτης Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας Διονύσιος, εἰς ὃν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δι' εἰδικῆς πράξεως, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ Μακαριωτάτου, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Ἀλεξίου, τοῦ πρωθιερέως Μπορέτσκη καὶ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Θρησκευμάτων τῆς Πολωνίας. Τὴν Α.Μ. ἐδεξιώθησαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου ἀπὸ μέρους μὲν τῆς Ι. Συνόδου ὁ Σεβ. Μητροπ. Κεφαλληνίας κ. Δαμασκηνός, ἀπὸ μέρους δὲ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γρηγόριος Παπαμιχαήλ, Διευθυντὴς τῆς «Ἐκκλησίας». Ἐκ τοῦ ἀτμοπλοίου ἡ πᾶσα συνοδεία κατηυθύνθη εἰς τὸν ἐν Πειραιεῖ ναὸν τῆς Ἁγ. Τριάδος, ἔνθα ἐψάλη δοξολογία ἐπὶ τῇ ἀφίξει τῆς Α. Μ., ἐκεῖθεν δ' οἱ πάντες ἀνῆλθον εἰς Ἀθήνας, ἔνθα κατέλυσαν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς Μεγ. Βρεττανίας. Μετὰ μικρὰν ἐν αὐτῇ ἀνάπαυλαν ἡ Α.Μ. μετὰ τῆς συνοδείας αὐτῆς ἐπεσκέφθη ἐν τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ μεγάρῳ τὴν Ἱ. Σύνοδον. Τὰ τῆς ὑποδοχῆς καὶ διαμονῆς αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις θὰ ἐκθέσωμεν ἐν τῷ ἑπομένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας».

— Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 58598 π. ἔ. ἐγγράφου τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων ὁ κ. Νομικὸς Σύμβουλος ἐγνωμοδότησε τὰ ἑξῆς : «Μολονότι διὰ νεωτέρου Ν. Διατάγματος ἡ χειροτονία ἱερέων εἰς κώμας ἐχούσας πληθυσμὸν κατώτερον τῶν χιλίων κατοίκων δὲν ὑποβάλλεται πλέον εἰς τοὺς αὐστηροὺς ὅρους τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 17 Δεκεμβρίου 1923 «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων», ἐξ οὗ τὸ ἐρώτημα ἐμφανίζεται ἀπολέσαν τὴν ἀξίαν του, ἐν τούτοις τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἀπασχοληθὲν τῇ εἰσηγήσει μου ἐπ' αὐτοῦ ἐγνωμοδότησεν ὁμοφώνως ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως πρὸς τὴν ὁποίαν φαίνεται ἀποκλίνουσα ἡ Δ. Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ὑπ' ἀρ. θ. 208 τοῦ 1926 ἔγγραφόν της πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον. Τὸ Νομικὸν Συμβούλιον τουτέστιν ἐδέχθη ὅτι ὁ μαθητής, ὁ συμπληρώσας τὰ μαθήματα δευτέρας τάξεως πενταταξίου Ἱερατ. Σχολῆς δέον νὰ θεωρῆται ὡς ἔχων τὰ προσόντα τῆς ἄλλοτε λειτουργούσης διταξίου Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἀφοῦ ἐκ τῆς διετοῦς σπουδῆς εἰς τὴν νεωτέραν Ἱερατικὴν Σχολὴν διδάσκεται τὰ αὐτὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα περιελαμβάνοντο εἰς τὸν διετῆ κύκλον τῶν μαθημάτων τῶν ἄλλοτε λειτουργουσῶν διταξίων Ἱερατικῶν Σχολῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν λαμβάνων ἀποφοιτήριον ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τεκμαίρεται ἔχων τὰς

αὐτὰς γνώσεις (ἂν μὴ καὶ ἀνωτέρας) ἐκείνων, τὰς ὁποίας ἔχων ὑπ' ὄψιν ὁ νόμος ὁρίζει ὡς προσὸν τοῦ ὑποψηφίου ἐφημερίου πρὸς διορισμὸν εἰς ὡρισμένας ἐνορίας τὸ ἀπολυτήριον Ἱερατ. Σχολῆς, ἥτις τότε ἦτο διτάξιο . Τοῦ σκοποῦ λοιπὸν τοῦ νόμου πληρουμένου καὶ διὰ τοῦ ἀποφοιτηρίου δευτέρας τάξεως τῶν ἤδη λειτουργουσῶν πλήρων Ἱερατ. Σχολῶν νομίμως δύναται νὰ γίνῃ ὁ διορισμὸς τοῦ φέροντος τὸ ἀποφοιτήριον τοῦτο εἰς θέσιν ἐφημερίου, δι' ἣν ἀπῃτεῖτο κατὰ τὸ ἀρχικὸν Ν Διάταγμα ἀπολυτήριον διταξίου Ἱερατικῆς Σχολῆς. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἐκ τῶν φοιτώντων ἔτ. εἰς Ἱερατικὰς Σχολὰς κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ χειροτονῶνται διάκονοι οἱ διανύοντες τὸ τρίτον ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτῶν».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν ἀποδημίας τοῦ Μακαρ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας Διονυσίου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Δ. Ἐκπαιδεύσεως γερουσιαστὴς Δομπρούτσκη παρέθηκεν ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τιμὴν τῆς Α. Μ. καὶ τῶν μελῶν τῆς συνοδείας αὐτῆς. Τὸ γεῦμα παρετέθη ἐν ταῖς ἐπισήμοις αἰθούσαις τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Πλὴν τοῦ Μακαρ. Διονυσίου τοῦ γεύματος μετέσχον ὁ ἐπίσκοπος Ἀλέξιος, ὁ ἀρχιγρ. τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ μέλος τοῦ Ἐκκλησ. Δικαστηρίου. Ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παρεκάθησαν εἰς αὐτὸ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Θρησκευμάτων καὶ τῆς Παιδείας, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἀγροτικῆς Μεταρρυθμίσεως, καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὁ Κόμης Διευθυντὴς τοῦ διπλωματικοῦ πρωτοκόλου τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀνατολικοῦ Τμήματος τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου, ὁ διευθυντὴς τοῦ πολιτικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ὁ Διευθυντὴς τῶν θρησκευμάτων παρὰ τῷ ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας καὶ ἄλλοι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ αὐτοῦ ὑπουργείου. Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν προπόσει αὐτοῦ ὑπὲρ τοῦ Μακαρ. Διονυσίου ἐτόνισε τὴν σημασίαν τοῦ ταξειδίου τούτου τῆς Α. Μ. καὶ ηὐχήθη ἐπιτυχίαν εἰς τὸν Μακαρ. Πρωθιεράρχην τῆς ὀρθοδόξου ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἐνισχύσεως καὶ κατοχυρώσεως τῆς αὐτοκεφάλου αὐτῆς ὀργανώσεως. Εἰς τὴν πρόποσιν ταύτην ἀπαντῶν ὁ Μακαρ. Διονύσιος ἐξῆρε τὴν παλαιὰν παράδοσιν τῆς πολωνικῆς ὀρθοδοξίας συνισταμένην εἰς τὴν ὑποστήριξιν ὅσον τὸ δυνατὸν κραταιοτέρου δεσμοῦ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον καὶ ἐτόνισε καὶ αὐτὸς τὴν σημασίαν τοῦ ἐπικειμένου ταξειδίου οὐ μόνον διὰ τὴν ἐξωτερικήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῆς ὀρθοδόξου ἐν Πολωνίᾳ Ἐκκλησίας.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησίας» ἐγένετο λόγος περὶ τῶν ἀποκλήρων τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τάξεως τῶν κατωτέρων στρωμάτων τοῦ ἰνδικοῦ λαοῦ. Αἱ τάξεις αὗται ἐκ «Παρίων» ἀποτελούμεναι, γίνονται εἰδικὸν ἀντικείμενον τῆς μερίμνης τῶν ἐν Ἰνδίαις ἱεραποστόλων. Ἡ ἱεραποστολικὴ μεταξὺ αὐτῶν δρᾶσις διευθυνομένη ὑφ' ἑνὸς ἰνδοῦ ἐπισκόπου ἔχει κερδίσει ἤδη 120000 πιστοὺς αὐξανομένους ἐτησίως κατὰ 9—12000 Εἰς τὰ ἱεραποστολικὰ σχολεῖα διδάσκονται σήμερον 24000 παιδίων ὑπὸ 1000 διδασκάλων ἐκ τῆς αὐτῆς τάξεως καταγομένων, ἀπὸ τὴν τάξιν δὲ τῶν «Παριῶν» προέρχονται καὶ οἱ 80 κεχειροτονημένοι ποιμένες τῆς Ἱεραποστολικῆς. Γενικῶς ἡ Ἱεραποστολὴ αὐτη, μηδένα εὐρωπαῖον περιλαμβάνουσα, συντηρεῖται διὰ τῶν προσφορῶν τῶν ἰνδῶν χριστιανῶν.

—Ὑπὸ τῆς Βρεττανικῆς καὶ Ξενικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας καὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλικῆς Ἑταιρείας τῆς Σκωττίας μετεφράσθη ἤδη ὁλόκληρος ἡ Ἁγία Γραφὴ εἰς τὴν γλῶσσαν «ἐσπεράντο», πρόκειται δὲ νὰ δημοσιευθῇ διὰ κοινῆς πάντων δαπάνης.

—Ὁ δόκτωρ Ἀλέξανδρος Μέϊκλτζων καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας ἐν τῷ ἀμερικανικῷ Πανεπιστημίῳ Γουϊσκόνσιν ἀνέλαβε νὰ ἐφαρμόσῃ πειραματικῶς τὰς μεθόδους τῆς «προκλητικῆς διδασκαλίας», παρεχωρήθησαν δ' εἰς αὐτὸν τ' ἀπαιτούμενα κτίρια παρὰ τὴν πόλιν Μάδισον, Γουϊσκόνσιν πρὸς ἵδρυσιν τοῦ «Πανεπιστημίου τοῦ Μέλλοντος» περιλαμβάνοντος 16 βοηθοὺς καὶ 125 φοιτητὰς ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἡ λειτουργία τοῦ νέου τούτου ἐκπαιδευτηρίου θ' ἀρχίσῃ, κατὰ τὰς πληροφορίας τῶν ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων, ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου καὶ θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ διετίαν, ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων δὲ τῆς διδασκαλίας θὰ κριθῇ καὶ τὸ ὅλον σύστημα τοῦ ῥιζοσπάστου παιδαγωγοῦ. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν θὰ γίνεται ἡ διδασκαλία ἐπὶ αὐστηρῶς καθωρισμένου προγράμματος, οὔτε διὰ τοῦ συνήθους τρόπου ἀκροαματικῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ διὰ συνομιλιῶν καὶ συζητήσεων πρὸς τοὺς φοιτητάς, ἄνευ τυπικότητος, προδεσμεύσεων καὶ προϋποχρεώσεων τῶν φοιτητῶν, θὰ βαίνῃ δὲ ἐπὶ κεντρικῆς γραμμῆς, τὴν ὁποίαν θὰ γνωρίζῃ μόνος ὁ Πρύτανις καὶ οἱ συνεργάται του. Τὸ πρῶτον ἔτος θ' ἀφιερωθῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν ἀποκλειστικῶς τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὸ δεύτερον εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἀγγλοσαξωνικοῦ πολιτισμοῦ.

—'Επ' εὐκαιρίᾳ τῆς δεκαετηρίδος τῆς ῥωσικῆς ἐπαναστάσεως ἐγένετο ἔν τινι θεάτρῳ τῆς Ν. Ὑόρκης ἑορταστικὴ συγκέντρωσις ἀπολήξασα εἰς πανικόν. Κατ' αὐτὴν ὁ γνωστὸς Α. Κερένσκη, εἶπε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα: Ἡ φρασεολογία τῶν μπολσεβικῶν τῆς Ρωσίας δὲν ἔχει τι τὸ κοινὸν σήμερον πρὸς τὴν ἐκεῖ ἀσκουμένην ὑπὸ τῆς σοβειτικῆς Κυβερνήσεως πολιτικήν. Εἶναι λογικὸν νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι αἱ ἐν ἐνεργείᾳ οἰκονομικαὶ δυνάμει τῆς Ρωσίας θὰ εὕρωσιν ἐν τέλει τὴν ἀναγκαίαν πολιτικὴν ἔκφρασιν διὰ τὴν αὔξησιν καὶ ἀνάπτυξίν των, αὕτη δὲ θὰ εἶναι 'Ελευθερία καὶ Δημοκρατία. Σήμερον ἡ Ρωσία εὑρίσκεται πρὸ διλήμματος· δύο ὁδοὶ ἀνοίγονται ἐνώπιόν της, ἡ τοῦ Βοναπαρτισμοῦ καὶ ἡ τῆς πολιτικῆς Δημοκρατίας. 'Αλλ' εἶναι βέβαιον διὰ τοὺς γνωρίζοντας τοὺς ῥώσσους χωρικούς, τὴν μεγάλην δηλονότι πλειονοψηφίαν τοῦ ῥωσσικοῦ λαοῦ, ὅτι οὗτοι οὐδέποτε θ' ἀκολουθήσωσι ναπολεόντειον δικτάτορα. Ὑπὸ τὰ τσαρισμὸν οἱ ῥῶσσοι χωρικοὶ εἶχον ἀγωνισθῆ ὑπὲρ τῆς γῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἡ ἐπανάστασις τοῦ Μαρτίου 1917 ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ γῆν καὶ ἐλευθερίαν. 'Αλλ' ὁ μπολσεβισμὸς ἔκλεψε τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ῥωσικοῦ λαοῦ, ὅστις θὰ μάθῃ ν' ἀνακτήσῃ αὐτήν, εἴτε διὰ τῆς ἐπαναστάσεως, εἴτε διὰ τῆς ἐξελίξεως. Οὐδεὶς ῥῶσος σοσιαλδημοκρατικὸς ἐπιθυμεῖ ἐπανάστασιν, ἐὰν ὅμως οἱ μπολσεβικοὶ δὲν συνετισθῶσι καὶ δὲν ἀποδώσωσιν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἁρπαγεῖσαν ἐλευθερίαν του, «τότε εἴμεθα ἕτοιμοι δι' ἐπανάστασιν...Δὲν θὰ μείνῃ τίποτε ἄλλο νὰ πράξωμεν, ὅταν ἡ παραφροσύνη τῶν ἄνω προκαλέσῃ τὴν παραφροσύνην τῶν κάτω».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Κ. Ι. Λογοθέτου. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ φιλολογικὸν ἔργον καὶ ἡ ἐθνικὴ δρᾶσις τριῶν ἀοιδίμων καθηγητῶν. 'Αθῆναι 1927.— Ὁ λόγος περὶ τῶν ἀειμνήστων καθηγητῶν Κωνσταντίνου Κόντου, Γεωργίου Μιστριώτου καὶ 'Ανδρέου Σκιᾶ, ὧν παρατίθενται καὶ αἱ εἰκόνες.

Παναγιώτου Ι. Μπρατσιώτου. Καθηγητοῦ τῆς Βιβλικῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ 'Αθηνῶν. Ἑβδομηκοντολογικὰ μελετήματα: Β'. Ἡ γλῶσσα τῆς μεταφράσεως τῶν Ο'. 'Αθῆναι 1927.— Ὁ σ. ἐπισκοπῶν τὴν ἄχρι τοῦδε γενομένην περὶ τῆς γλώσσης τῆς ἐν λόγῳ μεταφράσεως ἔρευναν, ἀναφέρει τὰς πηγὰς τῆς ἐξερευνήσεως, παρέχει τὸν γενικὸν χαρακτηρισμὸν τῆς γλώσσης τῶν Ο'. διατρίβει περὶ τὴν ὀρθογραφίαν, τὴν φθογγολογίαν, τοὺς γραμματικοὺς τύπους, τὴν ἐτυμολογίαν, τὸ λεξιλόγιον, τὴν σύνταξιν καὶ τοὺς σημιτισμούς, ἐν συμπεράσματι δὲ διαπιστοῖ ὅτι ἡ γλῶσσα τῶν Ο' εἶναι μὲν κατὰ τὰ ἐξετασθέντα κεφάλαια, αὐτὴ αὕτη ἡ ἑλληνικὴ ἢ ἀκριβέστερον, ἡ ἑλληνιστικὴ κοινή, ἀλλ' ἔχει ἀπὸ γλωσσικῆς ἐπόψεως καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ συντάξει αὐτῆς καὶ τῷ ὕφει, ἔκδηλον τὴν σημιτικὴν χροιάν, ὀφειλομένην εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πρωτοτύπου. Οὕτως ἐμφανίζεται ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς ὡς βιβλίον ἑλληνοσημιτικόν.

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ 'Ηγ]λιον τῆς 'Ι. Μονῆς Στανοῦ καὶ 'Ιλαρίου προκηρύττει ὅτι 'Εκτίθησιν εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τετραετοῦς ἐνοικιάσεως τὸν Χορτότοπον τῆς 'Ι. Μονῆς Στανοῦ εἰς θέσιν «Κεραμαρειὸ καὶ Βαβλιάρα». Ἡ δημοπρασία διεξαχθήσεται ἐν Σερβίοις τῇ 16ῃ 'Απριλίου ἡμέρα Σαββάτῳ καὶ ὥρᾳ 10—12 π. μ. ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Νικολάου Δημ. Καρτσιάτου, τοῦ Οἰκονομικοῦ 'Εφόρου κα τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Μονῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς ὑπ' ἀρ. (84) ἐ. ἔ. διακηρύξεως ἡμῶν ἧς ἀντίγραφον παρά τε τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς καὶ τοῦ ὡς ἄνω Συμ)φφ ἔνθα οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσιν γνῶσιν τῶν ὅρων. Εν Στανῷ τῇ 24 Μαρτίου 1927.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Σταγιάδων Δηλοποιεῖ ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθησομένην ἐν Καλαμπάκα καὶ εἰς τὸν συνήθη τῶν δημοπρασιῶν τόπον τὴν 1ην 8ην καὶ 15ην Μαΐου 1927 καθ' ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἑκάστης ἡμέρας α) ἡ διετὴς ἐνοικίασις τοῦ 1)2 ἐξ ἀδιαιρέτου τοῦ χειμερινοῦ λειβαδίου Τσουγκούρου τῆς ἄνω Ἱερᾶς Μονῆς. β) ἡ ἐκποίησις πέντε ἀμπαρίων συγκομιδῆς δημητριακῶν καρπῶν τῆς Μονῆς καὶ γ] Τὸ ὑλικὸν ἑνὸς οἰνοβαρελίου αὐτῆς χωρητικότητος 500 ὀκάδων· ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις τῆς ταὐταρίθμου διακηρύξεώς μας, ὧν γνῶσιν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λαμβάνωσι πρὸ πάσης πλειοδοσίας. 'Εν τῇ Ι. Μονῇ Σταγιάδων τῇ 6 'Απριλίου 1927.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ. Μονῆς 'Ελώνης προκηρύττει ὅτι, ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἑξακτοῦς ἐνοικιάσεως ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου 1928 μέχρι τέλους 'Ιανουαρίου 1934 τὰ ἐν τῇ Κοινότηται Λεωνιδίου κείμενα περιβόλιον καὶ ἀγρὸν τῆς Ἱ. Μονῆς 'Ελώνης κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων ὧν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς. Ἡ Δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Λεωνιδίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμ[άφου Πρασιῶν Μιχ. Τσούχλου τῇ 15ῃ Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 10—12 π. μ. 'Εν Μονῇ 'Ελώνης τῇ 2ᾳ 'Απριλίου 1927.

Τὸ Ἡγ)λιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ἐλώνης προκηρύττει, ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1927 μέχρι τέλους Αὐγούστου 1932 τὰ ἐν τῷ τέως Δήμῳ Γερονθρῶν καὶ κατὰ τὰς κτηματικὰς περιφερείας τῶν χωρίων Γεραχίου, Βρονταμᾶ, 'Αλεποχωρίου καὶ Καρύτσης κείμενα κτήματα τῆς 'Ι. Μονῆς 'Ελώνης κατὰ τὰ γνωστὰ αὐτῶν ὅρια καὶ κατὰ τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, ὧν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσι γνῶσιν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς. Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Γεραχίῳ ἐνώπιον τοῦ Συμ]φου Γερονθρῶν τῇ 22ᾳ Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 19—12 π. μ. 'Εν Μονῇ 'Ελώνης τῇ 2ᾳ 'Απριλίου 1927.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,
ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
'Εποπτεύουσα 'Επιτροπὴ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΩΚΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
Διευθυντὴς
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου
—
Τίμημα ἐτησίας ἐγγραφῆς
'Εσωτ. Δρχ. 50. 'Εξωτ. Φρ. 50. 'Αμερικῆς Δολ. 3

Τύποις «Φοίνικος» ὁδὸς Σταδίου 38 'Αθῆναι